

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 27 november 2008

MEDITATIE

Davids Advent

David is gekomen aan het einde van zijn leven. Een veelbewogen leven, waarin vele zaken waren gepasseerd. Nu gaat hij sterven. Maar het grootste in het leven van David was dat hij kon sterven. Daar komt het toch op aan in het leven van een mens. Er is een volk op de aarde, daarvoor is sterven eeuwig erven.

Maar het is ook nog niet eender hoe dat volk sterft. Soms vertrekt Gods volk met de nachtschuit, soms raakt men in een coma en is men niet meer te bereiken. Maar David mocht op zijn sterfbed nog heel helder zijn. En dat niet alleen, hij mocht ook nog getuigen van de hoop die in hem was. Dat is een groot voorrecht wanneer wij zo mogen sterven. Van zulk een sterfbed gaat er ook wat uit voor de omstanders. Dat wekt tot jaloersheid. Maar laten wij eens luisteren wat David mocht zeggen op zijn sterfbed. De Geest des HEEREN heeft door mij gesproken en Zijn rede is op mijn tong geweest. Het is in het leven van David menigmaal geweest dat hij tot de Heere

De Geest des HEEREN heeft door mij gesproken en Zijn rede is op mijn tong geweest. De God Israëls heeft gezegd, de Rotssteen Israëls heeft tot mij gesproken: Er zal zijn een Heerser over de mensen, een Rechtvaardige, een Heerser in de vreze Gods.

2 Samuël 23 : 2 en 3

heeft gesproken. Menigmaal heeft hij zijn hart voor de Heere uitgestort. En wat kunnen dat zoete tijden zijn wanneer we dat mogen doen. Wanneer wij met al onze noden en zorgen tot de Heere mogen vluchten. Het is in het leven van David ook menigmaal geweest dat hij over de Heere heeft gesproken. Denk eens aan de Psalmen die hij heeft gedicht. Waarin hij de genade en de barmhartigheid Gods heeft mogen bezingen. Dat de Heere hem was tot een Toevlucht en Sterkte, krachtiglijk bevon-

den een Hulp in benauwdheden. Wat een grote weldaad is dat wanneer dat werkelijkheid mag zijn in het leven van een mens. Want dan mag een mens in beginsel gaan beantwoorden aan het doel waartoe hij is geschapen. Immers de Heere schiep de mens om te leven tot Zijn eer. En dat is toch ook het grote doel van de herschepping.

Maar het is in het leven van David ook dikwijls geweest dat de Heere tot hem sprak. En wanneer de Heere tot een mens spreekt, dat blijft liggen en dat heeft ook eeuwigheidswaarde. Immers Gods Woord houdt stand in eeuwigheid. Wanneer de Heere tot de ziel spreekt van heil en zaligheid, is het niet in woorden uit te drukken welk een waarde dat dat heeft. Is het wel eens gebeurd in ons leven dat het Woord Gods in onze ziel mocht klinken en dat we daar door het geloof houvast aan mochten krijgen? Och dan daalt er een zoete vrede in het hart die met geen pen is te beschrijven.

Maar hier gebeurt er toch nog iets anders in het leven van David terwijl hij daar op zijn sterfbed ligt. Dan gaat de Geest des HEEREN door David spreken. Dat wil zeggen dat hier niet David aan het woord is, maar dat God door David spreekt. David wordt hier door de Geest des HEEREN geïnspireerd. David mag dus hier op zijn sterfbed liggen als een profeet des Heeren. Daarom heeft ook het woord dat David hier spreekt niet alleen waarde voor David zelf, maar ook voor de ganse Kerk des Heeren. En hoe luidt dan de boodschap die David mag doorgeven? Er zal zijn een Heerser over de mensen, een Rechtvaardige, een Heerser in de vreze Gods.

David mag hier gaan profeteren over die grote Zoon van David. Waar de engel Gabriel later van heeft mogen zeggen tot Maria: "Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden; en God de Heere zal Hem de troon van Zijn vader David geven."

Hij wordt hier genoemd: een Heerser

Inhoud

87e jaargang

Nr. 9

- 1 Meditatie: Davids Advent
- 2 Evangelisch (20)
- 5 Serie beroemde boeken (3):
"De bijna Christen ontdekt", Matthew Mead
- 6 Commentaar: Nederland Leest en de NS (2)
- 7 Ziekten in de Bijbel: Doofheid
- 8 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 10 Kerkdiensten

over de mensen. Dat houdt in, dat Hij Zijn volk zal brengen onder Zijn heerschappij. Wat gelukkig is dat. Want wanneer dat volk uit zichzelf zou moeten komen dan gebeurde het nooit. Maar Hij zal ze trekken uit de duisternis en overzetten in het Koninkrijk van Zijn wonderbaar licht. Dat volk zal ook mogen ervaren dat Zijn dienst geen harde dienst is, maar een liefdedienst die nog nooit iemand heeft verdrotten. Immers, Zijn juk is zacht en Zijn last is licht. Maar Hij wordt ook genoemd: een Rechtvaardige. Dat wil zeggen dat Zijn heerschappij gefundeerd is op rechtvaardige gronden. Hij zou volkomen genoeg doen aan de rechtvaardigheid Gods, zodat er een volk zalig kon en mocht worden op gronden van recht en gerechtigheid. Tot slot wordt Hij genoemd een Heerser in de vreze Gods. Dat wil zeggen dat het Zijn spijze was om te doen de wil Desgenen Die Hem gezonden had om Zijn werk te volbrengen. Hij had de eer en het welbehagen van Zijn Hemelse Vader op het oog. Het was Zijn opdracht om de verkorenen des Vaders in een weg van lijden en sterven vrij te kopen van de schuld en de straf der zonde. Opdat het waar zou worden; Wanneer Hij Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien. Hij zal de dagen verlengen en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan. Die Zaligmaker, daar mocht David op zijn sterfbed van profeteren, maar daar mocht hij voor eigen hart en

leven door het geloof ook houvast aan hebben. Om zo te mogen sterven, dan is er een uitzien en een verlangen dat het ogenblik aanbreekt om altijd bij Hem te mogen zijn. Kennen wij ook iets van dat verlangen naar Hem. Het is immers de tijd van de Advent. Om Hem dan voor eigen hart en leven te mogen leren kennen als de Zaligmaker. Och, van nature dan dienen wij onder de heerschappij van de overste van deze wereld. En dan is er in ons ook geen

lust om te dienen onder de banier van de Koning der Koningen. Maar toch mag er ook een volk zijn die Hij onder Zijn heerschappij brengt. En die zullen toch, trap en mate onderscheiden ook iets van die liefdedienst mogen proeven en smaken. De Heere geve maar dat er onder jong en oud nog velen toegebracht mogen worden tot die gemeente die eenmaal zal zalig worden.

Veen,

ds. P. Melis

20

Evangelisch

In een aantal artikelen maken we kennis met de evangelische beweging. Vanuit verschillende invalshoeken – de geloofsleer, gemeenteopbouw, evangelisatie – hebben we gezien wat het eigene is van de evangelische beweging. Enkele onderwerpen zijn nog blijven liggen, met name de liederen muziekkeuze van evangelische christenen. Daar willen we nu bij stilstaan.

"Deputaten kerkmuziek van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt gaan op korte termijn een beperkt aantal opwekkingsliederen selecteren en toetsen aan de Schrift. Plaatselijke kerken mogen deze liederen in bij-

zondere diensten zingen." Dit bericht stond ruim een maand geleden in het Reformatorisch Dagblad. Al vele jaren wordt tijdens de synodevergaderingen van de vrijgemaakten gediscussieerd over de gemeentezang. Vanuit de plaatselijke kerken is er een behoorlijke druk om meer te zingen dan de Psalmen en de gezangen die al eerder werden goedgekeurd. Vrijgemaakte jongeren zingen massaal de evangelische opwekkingsliederen. Ze kennen ze soms veel beter dan de psalmen. En dus voelen ze zich wat vreemd in een kerkdienst waar psalmen worden gezongen. En dus...

Overigens wilde een afgevaardigde tijdens de vrijgemaakte synode er

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties

uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

beslist niet van weten dat de kerken de jeugd maar volgen. De predikant, lid van het deputaatschap kerkmuziek, vond het "flauw en suggestief" als gezegd wordt dat de deputaten jongeren naar de mond praten of zich kritiekloos aan de praktijk aanpassen. "Het gaat om zorgvuldig elkaar de ruimte geven om zo de kerken te dienen."

Psalmen voor Nu

Dezelfde synodevergadering van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt gaf toestemming om in bijzondere diensten uit de bundel Psalmen voor Nu te zingen of om de uitvoering van deze psalmen te beluisteren. Dat lag haast voor de hand, want aan Psalmen voor Nu werken verschillende personen uit de vrijgemaakte kerken mee, onder wie een predikant. Psalmen voor Nu is een "nieuwe psalmberijming in hedendaags Nederlands, op nieuwe melodieën in de brede traditie van de moderne populaire muziek", zo omschrijft het medewerkersteam hun product. De bestaande psalmberijmingen sluiten volgens hen niet aan bij de leefwereld van jongeren. "Het is hun taal niet, het is hun muziek niet." Het team bedoelt daarmee de popmuziek die onze jongeren helaas massaal beluisteren. Om die drempel te slechten zijn de hedendaagse psalmberijmingen voorzien van moderne melodieën. Om ze uit te voeren ontbreken moderne instrumenten als drum en elektrische gitaar niet. De Telegraaf kreeg lucht van het initiatief en kopte in de krant: "Popmuziek moet psalmen redden". Fijntjes vatte de wereldse krant daarmee samen wat er in de Psalmen voor Nu gebeurt.

Sterk verdeeld

"De Christelijke Gereformeerde Kerken blijven sterk verdeeld waar het gaat om het thema liturgie en eredienst. Dat bleek gisteravond - opnieuw - tijdens de bespreking van het deputatenrapport hierover." Opnieuw een berichtje uit het Reformatorisch Dagblad, nu van oktober vorig jaar. In christelijke gereformeerde kring staat sinds de jaren zeventig het kerkelijk lied op de agenda van de generale synode. Voortdurend klinkt de vraag om het kerkordeartikel over het kerkgezag ruimer te formuleren. Vanaf het grondvlak van de kerken klinkt namelijk een voortdurende behoefte om meer te zingen dan de psalmen en de berijmde schriftgedeelten waarvoor al langere tijd ruim-

te bestaat.

In 2004 besloot de generale synode tot een verruiming van de kerkorde. Stond er aanvankelijk: "In de eredienst zullen de 150 psalmen worden gezongen, alsmede berijmde schriftgedeelten, door de generale synode vast te stellen", nu werd het: "In de eredienst zullen in principe de psalmen gezongen worden, alsmede de berijmde schriftgedeelten door de generale synode vastgesteld."

Deputaten eredienst kregen de opdracht om voor de synode van 2007 een handreiking samen te stellen om liederen te beoordelen. De bespreking van het rapport zorgde echter opnieuw niet voor eenheid in christelijke gereformeerde kring. We groeien steeds verder uit elkaar, stelde een predikant uit de kring van Bewaar het Pand verdrietig vast. Hij had het idee dat er een "enorme afstand aan het groeien is tussen de gereformeerde eredienst en een eredienst om ja, om ons gevoel te bevredigen?"

Psalmen voor Nu is een "nieuwe psalmberijming in hedendaags Nederlands, op nieuwe melodieën in de brede traditie van de moderne populaire muziek", zo omschrijft het medewerkersteam hun product. De bestaande psalmberijmingen sluiten volgens hen niet aan bij de leefwereld van jongeren.

Ontmoetingsdiensten

Ondertussen gaat een deel van het grondvlak van de Christelijke Gereformeerde Kerken gewoon verder. In Zwolle bijvoorbeeld experimenteert men naar hartenlust met nieuwe vormen om de kerkdienst aantrekkelijk te maken. De zogeheten ontmoetingsdiensten zijn vooral bedoeld voor buitenkerkelijken, maar de eigen leden bezoeken ze ook graag. De diensten zijn voor hen aantrekkelijk omdat er alle ruimte is voor gezangen, inclusief de liederen uit de opwekkingsbundel. Verder kun je rekenen op een dramastuk, gevolgd door een korte, praktische, gemakkelijk te verteren preek. De persoon die verantwoordelijkheid voor drie muziekteams vertelde in

een interview hoe belangrijk muziek voor hem is. "Wat je met woorden in 20 minuten probeert uit te leggen, kan in één zin in een lied verkondigd worden." Als je het zo bekijkt, is het dus geen enkel probleem als er flink bezuinigd wordt op de preek. Als je het in het licht houdt van Gods Woord, is het daarentegen een geweldige misser om zo te denken. Want in de Bijbel staat - en dat verandert niet met de tijd mee - dat het geloof uit het gehoor van het Woord Gods is en dat de Heere daarvoor predikers gebruikt (Romeinen 10).

Roer om

In de grote protestantse kerken in Nederland was het roer al veel langer om. Het kan geen kwaad om een stukje geschiedenis op te halen. Dat is leerzaam in het licht van allerlei hedendaagse ontwikkelingen. In 1805 werd in de Hervormde Kerk de bundel Eenige gezangen ingevoerd. Korte tijd daarna werd het een verplichting om ten minste één keer in de eredienst uit deze bundel te zingen. Een aantal predikanten kon in hun geweten niet voldoen aan een eis, die in hun ogen lijnrecht streed met Gods Woord en de Dordtse Kerkorde. Hendrik de Cock, de vader van de Afscheiding, schreef het boekje Evangelische gezangen getoetst, gewogen en te licht bevonden. Voor De Cock en zijn medestanders was er geen plaats meer in de verlichte vaderlandse kerk. Ook ds. L.G.C. Ledeboer werd buiten de kerk gezet, nadat hij de bundel gezangen en reglementen in de tuin van de pastorie had begraven. Binnen de afgescheiden kerken heerste lange tijd huiver voor gezangen. Men wist heel wel dat er schriftuurlijke-bevindelijke gezangen waren, zoals die van Lodenstein, Sluiter en Groenewegen. Echter, de voorstanders van gezangen in de eredienst bedoelen vrijwel altijd andere gezangen dan deze.

Kuyper

De kerken van de Doleantie hielden hun verzet tegen het zingen van gezangen nog zo'n halve eeuw vol. De opmerking van Abraham Kuyper "Gods volk zingt geen gezangen" klonk indringend door binnen de Gereformeerde Kerken. Iets uitvoeriger schreef Kuyper: "Het gebruik van gezangen hier te lande, is naar luid der onbetwistbare gegevens der historie, niet van gereformeerde maar eer van arminiaanse oorsprong." Na Kuyper's dood bleek de roep om

gezangen sterker te zijn dan het verzet. In 1930 oordeelde de generale synode van de Gereformeerde Kerken nog dat "de invoering van gezangen schier overal ten gevolge heeft gehad dat de Psalmbundel daardoor verdrongen werd, zodat het mensenwerk gesteld werd boven Gods werk." Desondanks besloot de synode van Middelburg drie jaar later met grote meerderheid om een aantal gezangen vrij te geven voor gebruik in de eredienst.

Er was verzet tegen het synodebesluit. De gezaghebbende gereformeerde predikant dr. H. Kaajan – bekend van zijn boek over de synode van Dordrecht – was niet bepaald blij met dit verzet tegen de gezangen. "Helaas", zo schreef hij, "alweer roert zich een zekere oppositie." Voor hem was er voor zulke oppositie maar één oplossing. "Laten zij zich maar gerust bij de christelijke gereformeerden en oud gereformeerden aansluiten. Als het bij ons zo treurig gesteld is... welnu gaat dan naar die lieve burenen en houdt in onze kerken een Schriftuurlijke opbloei niet langer tegen. In elk geval zijn we dan van veel krakeel en betweterij verlost." Het zingen van gezangen bevorderde de opbloei van de kerken, zo vond dr. Kaajan. Wie hier niet aan wil meewerken, kan beter oprassen. Dat is kras. Nog weer een halve eeuw later bekommerde vrijwel niemand in de Gereformeerde Kerken zich meer om de gezangen die massaal werden gezongen. Er was een generatie opgegroeid die niet beter wist...

Diepen en hoogten

Binnen de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk is in de loop van de jaren heel wat nagedacht over de gemeentezang. In het jaar 2000 publiceerde het hoofdbestuur het geschrift *Zingen naar de Schrift*. Daarin werd een voorkeur voor de Psalmen uitgesproken. Verder werd gesteld dat "de nadruk op het Sola Scriptura andere Schriftliederen dan de psalmen niet per se uitsluit." Op een voorzichtige manier werd opening gegeven voor het zingen van gezangen.

Echter, ook hier geldt dat het grondvlak op veel plaatsen al veel verder is. In een interview zei de hervormde predikant ds. L. Schaap in januari 2007: "Er doen nu talloze andere liederen hun intrede, ook in de eredienst, met een nogal eens oppervlakkige inhoud, die het niet half halen bij de diepten en de hoogten

van onze psalmen." Hervormd-gereformeerde jongeren lijken tamelijk massaal naar gezangen en opwekkingsliederen te grijpen. Overigens wordt dat van binnenuit eerder gestimuleerd dan afgeremd. De directeur van de Hervormd Gereformeerde Jeugdbond (HGJB) bijvoorbeeld juicht gospelmuziek van harte toe, zo zei hij vorig jaar in het RD. De bond gaf zelf de liederenbundel *Op toonhoogte* uit. Daarin vinden we, naast een aantal psalmen, tal van gezangen uit allerlei bundels.

Op een of andere manier is er een voortdurende vraag naar meer gezangen en minder psalmen, al wordt dat laatste er meestal niet hardop bijgezegd.

Eigentijds erediensten

Tijdens een jaarlijkse kerstconferentie van de HGJB in 2006 konden de jongeren zich uitspreken richting het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond. Over de inrichting van de eredienst waren ze vrij duidelijk. Enkele reacties: "Persoonlijk heb ik naast Psalmen ook steun aan andere gezangen en opwekkingsliederen. Waarom niet in de erediensten?" En: "Zorg voor meer ruimte voor andere bijbelse liederen, naast de psalmen, met meer instrumenten." Jongeren vroegen om een "evangelische beleving van de liturgie" en "eigentijdse erediensten".

Op verschillende plaatsen krijgen zulke jongeren ruimte voor hun wensen. Tijdens huwelijksdiensten kan het gebeuren dat vrienden het bruidspaar een opwekkingslied mogen toezingen. In de hervormde Westerkerk in Veenendaal gaat men nog een stapje verder. Tijdens gewone diensten worden de psalmen gezongen en liederen uit het Liedboek voor de kerken. Tijdens sommige trouwdiensten en speciale jongeren- en ontmoetingsdiensten worden ook opwekkingsliederen en gospelsongs gezongen. Een band zorgt voor de begeleiding.

Tijdens het verenigingswerk worden gospel-CD's gedraaid van verschillende artiesten.

Het zou me niet verbazen als de openheid binnen de Gereformeerde Bond voor de evangelische liedcultuur blijft groeien. In elk geval zal het Evangelisch Werkverband (EW) bin-

nen de Protestantse Kerk daar graag een bijdrage aan leveren. Het EW biedt namelijk toerustingsdagen aan op het gebied van lofprijzing en aanbidding. De sprekers tijdens deze dagen nemen in hun kielzog een speciale muziekbundel mee die als 'huisband' van het EW moet optreden. De band kreeg een verheven naam: Karpós, het Griekse woord voor vrucht. De band wil, zo zeggen de leden, "vrucht dragen voor God". Blijkbaar zijn ze er zonder meer van overtuigd dat dit samen kan gaan met wereldse muziekstijlen. Dat is nogal wat.

Gospelconcerten

Gaan al deze ontwikkelingen onze gemeenten voorbij? Laten we het niet denken. Het is waar, er zullen op kerkenraadstafels wel weinig vragen liggen om in de kerk gezangen te zingen. Maar in hoeverre zijn de gezangen, inclusief de opwekkingsliederen geaccepteerd bij de kerkgangers? Het is heel goed mogelijk dat er kerkenraden zijn die hierover in gesprek gaan met hun verenigingen of koren. Op een of andere manier is er een voortdurende vraag naar meer gezangen en minder psalmen, al wordt dat laatste er meestal niet hardop bijgezegd.

Veelzeggend is ook de uitslag van een onderzoek onder jongeren waarover we de resultaten in juni in de krant konden lezen. De onderzoekers bezochten zeven gospelconcerten en deelden daar enquêtes uit. Van de 400 jongeren die reageerden hoorde een vijfde deel tot de Gereformeerde Gemeenten. Een eerder onderzoek op reformatorische middelbare scholen liet zien dat een derde van de reformatorische jeugd gospelmuziek beluistert. Slechts 2 procent van de jongeren vond de teksten van gospelmuziek niet bijbels; 4 procent vond de muziek zelf verkeerd. Volgens een kwart van de ondervraagden is er in zijn of haar kerk ruimte voor gospel, vooral in het jeugdwerk en op speciale praiseavonden. Bijna een derde vond dat er in de kerk meer ruimte moet komen voor gospelmuziek.

De conclusie is niet overdreven dat de evangelische liedcultuur diepe sporen trekt in de reformatorische wereld. Hoe komt dat? En hoe moeten we dat vanuit Gods Woord beoordelen? Daarover willen we de volgende keer verder nadenken.

(wordt vervolgd)

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

"De Bijna Christen ontdekt"

(of: "De valse belijder beproefd en verworpen")

"Er zijn zeer velen in de wereld die bijna, en niet meer dan bijna, christenen zijn. Velen die na aan de hemel zijn, en nochtans niet nader. Velen die dichtbij de zaligheid zijn, en echter nooit de minste zaligheid genieten zullen. Zij hebben de hemel in 't gezicht, en nochtans zullen zij nooit een gezicht van God hebben".

De ware rechtvaardige en de schijnrechtvaardige. Deze twee soorten mensen heeft Matthew Mead op het oog in zijn boek *De bijna christen ontdekt*. "Van de rechtvaardige wordt gezegd dat hij nauwelijks zalig wordt, en van de andere dat hij bijna zalig wordt". Beter nauwelijks zalig worden, want dát komt altijd goed uit, dan bijna zalig worden, want dat loopt uit op de eeuwige dood.

De Bijna Christen ontdekt heeft als ondertitel "De valse belijder beproefd en verworpen". Het boek bevat zeven preken die Mead hield in Londen. Pas "na aanhoudend verzoek van enigen" werden de preken "door de druk algemeen gemaakt". De eerste Engelstalige uitgave (*The almost Christian discovered*) verscheen in 1662. Reeds in 1682 verscheen de eerste Nederlandse uitgave bij Joannes Boekholt, boekverkooper te Amsterdam. Vele herdrukken volgden. Sinds 1682 waren dat er in het Nederlands meer dan twintig.

Doel

In een inleidend woord "Aan de lezer" schrijft Mead: "Wij beschrijven u hier een van de droevigste aanmerkingen welke gij bedenken kunt, en wel: hoe ver iemand kan gaan in de belijdenis van de godsdienst en nochtans van de zaligheid verstoken blijven; hoever hij kan lopen, maar toch niet zover, dat hij ze verkrijgt". Zijn oogmerk met dit boek was de trage belijder te doen ontwaken en de ware hypocriet te ontdekken. Mead is hierin niet door iedereen begrepen. Hij zou slechts lijdelijkheid en negativisme prediken, te veel oog hebben voor de boze streken van

's mensen hart en kleingelovigen en wankelmoedigen maar benauwd maken. Mead vreesde daar zelf ook al voor: "Doch ik vrees dat de zwakke gelovige hierdoor de moed zal ontvallen, want gelijk het zwaar valt te zeggen hoe laag een kind van God kan zinken, en toch ware genade kan hebben, zo kan men ook bezwaarlijk aantonen hoe hoog een geveinsde klimmen kan in de belijdenis, en toch geen ware genade heeft".

Zijn doelgroep had Mead scherp in het oog: "Zo wens ik dat dit boek in zulke handen mag komen, welke het bijzonder betreffen: die de naam hebben dat ze leven, en nochtans dood zijn, zij die zich ophouden met de gedaante der godzaligheid, maar vreemdelingen omtrent de kracht derzelve. Dit nu zijn de onderwerpen van dit werkje". Zalig worden is zeker niet zo'n lichte zaak als menigeen ervan maakt, schrijft de Londense predikant. Met ferme pen en vastberaden ontnemt Mead de lezer stukje bij beetje alles wat niet gefundeerd is op de Rotssteen Jezus Christus. Dat riep ergernis op. Mead had daar vooraf al voor gewaarschuwd: "Indien gij een vreemdeling van de belijdenis zijt, of een geveinsde onder de belijders zijt, leest dan en schrik, want gij zijt degene die hier bedoeld wordt".

Het boek van Mead valt in vier delen uiteen. Het zijn vier vragen die hij aan de lezer stelt: 1. Hoe ver kan iemand kan gaan in de weg ten hemel en nochtans maar bijna een christen zijn? 2. Hoe en vanwaar komt het dat velen zo ver gaan dat ze bijna-christenen worden? 3. Hoe komt het dat velen maar bijna-christenen blijven nadat zij het zover gebracht hebben? 4. Wat is de reden dat velen niet verder gaan dan maar tot bijna een christen te worden?

Scherp

Het boek van Mead is een uitermate scherp boek. "De meeste belijders zijn als de leliën, schoon in het oog, maar vuil in het handelen; of als

The Almost
Christian
Discovered

Levensloop

Matthew Mead (in Nederland beter bekend als Matthéus Meade) werd in 1629 (of in 1630) geboren in het Engelse dorp Leighton (Bedfordshire). Toen hij 19 jaar oud was, ging hij studeren aan King's College te Cambridge, waarna hij godsdienstonderwijzer werd. Door zijn puriteinse opvattingen en de vervolging die dat opriep, zag hij zich om het vege lijf te redden genoodzaakt een paar keer Engeland te verlaten. Hij verbleef dan in Nederland, onder andere in Utrecht.

In 1669 werd Mead hulpprediker in de Londense wijk Stepney, bij William Greenhill. Toen Greenhill in 1671 overleed, werd Mead onder meer door John Owen en Joseph Caryl tot zijn opvolger bevestigd. Matthew Mead overleed op 16 oktober 1699. Door de puritein John Howe werd hij begraven op het kerkhof naast de kerk van Stepney. Enige jaren geleden is zijn grafombe geheel gerestaureerd.

peper, heet in de mond, maar koud in de maag. De fijnste boord kan wel gelegd worden op het grofste laken". Ernstig dringt hij aan op zelfonderzoek. "Gij zult oordelen dat iemand wel bankroet zal moeten gaan die nooit zijn winkel eens opneemt, noch zijn boeken overziet; zo houd ik zeker iemand voor een geveinsde die nooit vierschaar houdt, noch handelt met zijn hart". Het boek van Mead is niet alleen scherp, maar ook oprecht en pastoraal van toon. "Mijn oogmerk te prediken over het onderwerp van de valse belijder is niet om de ziel van degenen te beproeven Christus niet bedroefd wil hebben. Ik zal water brengen, niet om een rokende

vlaswiek uit te blussen, maar om dat valse vuur uit te doven dat zondaars zelf ontstoken hebben.”

Een uitgebreide toepassing is het besluit. "Het is opgemerkt dat onze Heere Jezus Christus, toen Hij in de dagen Zijns vleses op aarde was, geen halve genezingen deed, maar al wie ze tot Hem brachten om genezen te worden, volkomen genas. O, welke een kostelijke Medicijnmeester is hier! Hij heeft Zijns gelijke niet. Hij

geneest: Zonder fout. Op staande voet. En volkomen. Zonder fout, want nooit kwam er iemand tot Hem, die zonder genezen te worden, van Hem wegging. Hij geneest ook op staande voet. Zodra werd Zijn kled niet aangeraakt, of Zijn patiënt is genezen. Hij geneest ook volkomen. Want zovelen Hem aanraken, worden gezond”.

Lieren,

J. van 't Hul

COMMENTAAR

2

Nederland Leest en de NS

Via De Saambinder werden de lezers in kennis gesteld van het protest dat het Deputaatschap bij de Hoge Overheid op 27 oktober jl. heeft aangetekend tegen het organiseren van een speciale trein om een drietal aanstaande zogenaamde lesbische echtparen de gelegenheid te bieden elkaar tijdens een treinrit het ja-woord te geven. De NS deed dit in het kader van de actie 'Nederland Leest'. Op 11 november werd het teleurstellende antwoord van de Nederlandse Spoorwegen ontvangen. We willen de lezers van De Saambinder niet onkundig laten van dit antwoord en geven het hieronder weer.

Een zeer teleurstellend antwoord, dat valt in de categorie beleefdheidsantwoorden. Op geen enkele wijze wordt ingegaan op het bezwaar dat op grond van Gods Woord werd ingebracht tegen het zogenaamde homohuwelijk. Niet dat we verwacht hadden dat de NS zich achter ons bezwaar zou scharen, daarvoor is het huwelijk tussen twee mensen van gelijk geslacht te breed geaccepteerd in onze samenleving, maar enig invoelingsvermogen zou niet hebben misstaan. Dat met de actie onze diepste religieuze gevoelens zijn gekwetst, schijnt de NS niet te deren. Vandaar ook waarschijnlijk dat men

op geen enkele terugkomt op de laatdunkende en discriminerende uitlatingen van de woordvoerder van de NS in het RD, die (onder andere) ons kerkgenootschap kwalificeerde als een "splintergroepering". Op het bezwaar dat die kwalificatie feitelijk onjuist is, buitengewoon misplaatst is en getuigt van weinig respect, gaat de NS in het antwoord geheel niet in. Men neemt zelfs niet eens de moeite om er op te reageren, laat staan enig excuus voor de zeer klantonvriendelijke opmerkingen van die woordvoerder te maken. Dat is uitermate betreuenswaardig.

De slotzin in de brief dat zulke signalen uit de samenleving de NS scherp houden is in het licht van de verdere inhoud van de brief niet meer dan een holle frase. In voorkomende gevallen zal het Deputaatschap bij de

Op geen enkele wijze wordt ingegaan op het bezwaar dat op grond van Gods Woord werd ingebracht tegen het zogenaamde homohuwelijk.

Hoge Overheid toch – ook bij de NS – protesteren tegen zaken die strijden met het Woord van God. Dat is de kerk aan haar stand verplicht.

De constatering van de NS dat voor een groot deel van de samenleving een voor iedereen opengesteld burgerlijk huwelijk een geaccepteerd verschijnsel, is misschien nog wel de meest aangrijpende zinsnede uit de brief. Zo is het in onze samenleving. En iedereen die het daar niet mee eens is, plaatst zich eigenlijk buiten de samenleving. Waar gaat het met Nederland naar toe? Grijpen ons deze dingen nog aan en geeft het nog worstelingen aan Gods genadetroon of de Heere in de toorn nog des ontfermens wil gedenken?

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

In reactie op uw brief van 27 oktober jl. over onze marketingactie, waarbij een aantal vrouwelijke stellen een burgerlijk huwelijk sloot in een trein, het volgende:

NS organiseert in het kader van onze sponsoring van de CPNB regelmatig activiteiten om de combinatie treinreizen en lezen onder de aandacht te brengen; treinreizen en lezen passen immers uitstekend bij elkaar. Zo ook in dit geval voor de campagne 'Nederland Leest' met als centrale boek Twee vrouwen van Harry Mulisch over een liefdesrelatie tussen twee vrouwen. Aangezien we altijd proberen aan te sluiten bij het campagnethema, is deze actie met trouwende vrouwen in de trein georganiseerd. Het burgerlijk huwelijk kan tegenwoordig op allerlei daartoe aangewezen plaatsen gesloten worden. In dit geval was dat voor het eerst een trein.

Als NS respecteren we uw positie, zoals we ook de positie van een groot deel van de samenleving respecteren waarin een voor iedereen opengesteld burgerlijk huwelijk een geaccepteerd verschijnsel is. Het is niet onze bedoeling geweest leden van uw kerkgenootschap te kwetsen. Met deze actie hebben wij ons niet willen positioneren in het domein van de publieke moraal. De actie sluit aan op een breed gedragen consensus in de samenleving.

Wij danken u voor uw reactie. Zulke signalen uit de samenleving houden ons scherp.

Doofheid

En zij brachten tot Hem een dove, die zwaarlijk sprak, en baden Hem, dat Hij de hand op hem legde (Markus 7:32).

Op een dag nemen zijn vrienden hem mee. Iedereen heeft gehoord dat de Heere Jezus in het gebied Dékapolis is gekomen. Hij niet. Hij is immers doof. Hij leeft een geïsoleerd en eenzaam bestaan. Opmerkelijk genoeg heeft hij wel vrienden. Zo dringen ze zich samen door de mensenmassa. Dan staat de dove oog in oog met de Heere Jezus. En wat wonderlijk, Jezus neemt hem helemaal apart. Al die mensen kunnen immers de aandacht van de dove afleiden. Wat doet de Heere Jezus dan? De dove ziet het allemaal met zijn ogen. Jezus gebruikt gebarentaal. En hij voelt het! Het is niet alleen zichtbaar, maar ook tastbaar. Jezus steekt Zijn vingers in de oren van de dove. Dan spuugt de Heere Jezus in Zijn handen en raakt de tong van de dove man aan. Vervolgens ziet hij Jezus naar boven kijken en zuchten. Ook ziet de dove de lippen van Jezus bewegen. Drie lettergrepen, samen één woord: Effatha!

Doofstom?

Mogen we spreken over doofstom? Iemand die stom is, is stemmeloos (in het Grieks alalos). Heel soms gaan doofheid en stomheid samen. Nu, maar ook in de tijd van de Bijbel. Een voorbeeld vinden we in Markus 9, waar gesproken wordt over de maanzieke jongen, die niet alleen leed aan epilepsie, maar ook bezeten was met een stomme en dove geest. Andere Schriftplaatsen spreken over stommen, zonder dat we iets lezen over doofheid (o.a. Matth.9:32, 12:22, 15:30).

De dove uit Markus 7 sprak echter zwaarlijk (in het Grieks mogilalos). Hij sprak onduidelijk. Hij was dus niet stom. Daarom moeten we, zeker in de huidige tijd waarin doven speciaal onderwijs ontvangen, maar niet spreken over doofstommen. Want de meeste doven zijn niet stom. Hoewel een dove zich dus meestal verstaanbaar kan maken, leeft een dove altijd

in een isolement. Dit mogen we nooit onderschatten. Doofheid is een ernstige handicap.

Speeksel

De vraag rijst waarom de Heere Jezus speeksel gebruikte. Bekend is dat speeksel in de oudheid gold als een geneesmiddel. Speeksel zou geneeskracht bevatten. Jezus maakte dus gebruik van een middel dat in het verre verleden door geneesheren vaker werd toegepast. Spuwen werd in de oudheid ook gezien als een middel tegen demonen. Mogelijk was de man een heiden en dacht hij dat Jezus een tovenaars was. De Heere Jezus liet echter duidelijk zien dat Hij geen tovenaars was. Want na het aanraken met de vingers en het speeksel gebeurde er niets. Wel wakte de Heere Jezus met het speeksel bij de dove het geloof op dat Hij hem ging genezen. Door het gebaar van opzien naar de hemel en het zuchten maakte Jezus duidelijk dat de genezing van boven, van God moet komen.

Oorzaken van doofheid

Het is niet mogelijk om alle oorzaken van doofheid en slechthorendheid te noemen. Dit zou een hele lange lijst worden. Ik noem daarom de meest voorkomende oorzaken. Doofheid is soms *erfelijk* en komt dan in bepaalde families voor. Doofheid kan ook *aangeboren* zijn. Bijvoorbeeld doordat een moeder tijdens de zwangerschap rode hond krijgt. Dit virus kan het gehoor van het kindje in de baarmoeder ernstig beschadigen. Verder kunnen kleine kinderen doof worden door een *ontsteking*, zoals een hersenvliesontsteking of een ernstige middenoorontsteking. Ook volwassenen kunnen doof worden. Bekend is de lawaaidoofheid. Dit wordt veroorzaakt door de machines in fabrieken. Tegenwoordig zien we deze vorm van doofheid ook bij de jongeren door het toenemend gebruik van MP4 spelers. Andere oorzaken van doofheid kunnen zijn: verbening van delen van het midden- en binnenoor, de ziekte van Menière of een tumor bij de gehoorschenuw.

Tenslotte krijgen veel bejaarden ook te maken met de zogenaamde ouderdomsdoofheid. Rest nog de vraag: wat was de oorzaak van de doofheid bij de man uit Markus 7? Opvallend is dat hij zwaarlijk sprak. Het aanleren van het spreken zal wel bijzonder moeilijk geweest zijn. Waarschijnlijk is hij dus niet doof geworden op latere leeftijd, maar is hij doof geboren.

Doofheid in de Bijbel

Doofheid is, net als ziekte, een bittere vrucht van de zondeval. Toch moeten we hierin ook de wil van de Heere opmerken. In Exodus 4 lezen we dat de Heere tegen Mozes zegt dat Hij de mond van de mens heeft gemaakt, maar ook de dove. God doet wat Hij wil in Zijn ondoorgrondelijke wijsheid. Doofheid is dus geen vergissing van de Heere. God zorgt ook op bijzondere wijze voor dove mensen. Er staat in Leviticus 19: Gij zult de dove niet vloeken. Nu spreekt de Bijbel niet alleen over niet *kunnen* horen, maar ook over niet *willen* horen. Door de zonde is de mens moedwillig doof geworden. Jesaja, Ezechiël en Paulus spreken over het volk Israël als horende doven. Wel horen, maar niet verstaan! Dat is een rechtvaardige straf en oordeel van God (Deut.29:4). Zo luisteren ook wij van nature niet naar de Heere. Wij zijn ongehoorzaam.

Ook ziet de dove de lippen van Jezus bewegen. Drie lettergrepen, samen één woord: Effatha!

Effatha

De geschiedenis van de genezing laat treffend de *innerlijke ontferming* van Christus zien. We zien dat de hemelse Heelmeester met de dove meelijdt. Jezus zucht vanwege Zijn verdriet over doofheid als vruchtgevolg van de zonde én over de zonde zelf. Het leed van de man raakt Hem diep. Het zuchten toont ook Zijn barmhartigheid en liefde. In het Grieks wordt een woord gebruikt dat betekent dat Jezus zucht vanuit Zijn hart.

De geschiedenis bepaalt ons tevens bij de *almacht* van Christus. Met het ene woord 'Effatha' gebeurt het wonder van Jezus alvermogen. Direct kan de dove horen en... duidelijk praten. Sprak hij aanvankelijk met harde, ongearticuleerde klanken, nu spreekt

hij netjes en verstaanbaar. Wat een koninklijke macht blinkt er in dat ene woord! Hij spreekt en het is er. De schare getuigt: Hij heeft alles wel gedaan, en Hij maakt, dat de doven horen, en de stommen spreken. Met Zijn verlossende machtswoord kan Jezus ook de oren van geestelijk doven doorboren. In de Bijbel klinkt

het hen welmenend toe: *Hoort, gij doven* (Jes.42:18a). Ja, Hij láát geestelijk doven ook horen. Naar Zijn belofte. *En te dien dage zullen de doven horen de woorden des Boeks* (Jes. 29:18a). Effatha, wordt geopend!

Capelle aan den IJssel, H.J. Agteresch

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Bedankt

Voor Apeldoorn,
ds. W. Visscher te Amersfoort;
Voor Arnhem,
ds. C.G. Vreugdenhil te Vlissingen;
Voor Hoogvliet i.c.m. Spijkenisse,
ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;
Voor Krabbendijke,
ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;
Voor Oosterland,
ds. D. de Wit te Rijssen-West.

■ DOVENDIENST TE GOUDA

Op **29 november** hoopt ds. R. Boogaard voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe – Oostzijde 2b. Aanvang: 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ INGEBRUIKNAME NIEUW KERKGEBOUW TE BARNEVELD

Op **donderdag 4 december** zal het nieuwe kerkgebouw van de te zijner tijd te institueren gemeente te Barneveld-Zuid officieel in gebruik genomen worden in een kerkdienst, waarin ds. C. Hogchem hoopt voor te gaan. Aanvang: 19.30 uur.

Het adres van deze "Adullam-kerk" is ds. E. Fransenaan 6, 3772 TX Barneveld. Kerkenraad Geref. Gemeente Barneveld.

■ ONTBOEZEMINGEN (2)

Op de laatstgehouden Generale Synode zijn de uitbreidings- en renovatieplannen van de Theologische School goedgekeurd. Na veel voorbereiding kon uiteindelijk in september hiermee een begin gemaakt worden, zoals u in 'ontboezemingen (1)' bericht werd.

De uitvoering van het bouwkundige werk is gegund aan bouwbedrijf Middelwatering Bouw uit Capelle a/d IJssel. Een enthousiaste aannemer met zijn medewerkers, die met hart en ziel aan dit project werkt. daarbij begeleid door de bouwcommissie vanuit het curatorium en de huisarchitect M.A. Ros c.s..

De bekende panden aan de Boezemsingel te Rotterdam staan nu rondom in de steigers. Het sloopwerk in de voormalige pastorie, die dus geheel bij de Theologische School wordt getrokken, is nu voltooid. Dit was een ingrijpende klus in het pand dat dateert uit 1927. De aannemer kan nu een begin maken met de opbouw en samenvoeging van de panden.

In de bestaande school zelf is allereerst de bibliotheek aangepakt. Dit karwei is inmiddels geklaard. Er moesten ongeveer 17.000 boeken tijdelijk worden verplaatst en daarna weer in de stellingen worden teruggeplaatst. Maar, de bibliotheek is weer op orde!

Nu komen de resterende ruimten aan de beurt. De bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd onder het wakende oog van de heer J. van de Boogert uit Lisse die voor ons als opzichter fungeert. Hij is een ervaren man in het vak van de bouw, die bereid bleek dit voor ons te doen.

Voor de inrichting hebben zich enkele sponsorbedrijven uit Genemuiden aangemeld, die nota bene gratis voor alle drie de verdiepingen de vloerbedekking leveren en leggen. We zijn als curatorium uiteraard zeer verblijd over deze spontane hulp uit het ons welgezinde tapitdorp. Een voorbeeld ter navolging!

Om de uitstraling van de samengevoeg-

de panden aan de buitenzijde herkenbaar te maken, zullen de huidige drie kleine voortuinen tot één geheel worden ingericht. We denken dan met de architect ter afsluiting van de openbare weg aan een nieuw smeedijzeren hekwerk. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat het geheel ook een eenduidige uitstraling naar buiten krijgt.

Het zou fijn zijn als ook voor dit karwei enkele sponsorbedrijven zich zouden willen melden. We zien uit naar reacties uit den lande. Neemt u gerust contact met ons op.

De studenten krijgen nu les in de zalen van onze gemeente te Capelle a/d IJssel-Middelwatering. De kerkenraad aldaar heeft deze ruime zalen om niet ter beschikking gesteld en beschouwt dit als een bijdrage in natura aan de school. Dit loyale aanbod hebben we gaarne aanvaard.

20 maart 2009 is de bouwkundige oplevering gepland. We hopen dan begin mei 2009 weer in de geheel verbouwde school terecht te kunnen.

Een ingrijpende verbouwing/renovatie geeft, zoals bekend, altijd onvoorziene uitgaven. Daarom zijn, naast de jaarlijkse twee collecten die de gemeenten voor onze school houden, ook uw persoonlijke giften zeer welkom!

Het curatorium zal u regelmatig op de hoogte houden van de gang van zaken en beveelt onze Theologische School met de docenten en studenten, van harte aan in uw voorbede en in uw milddadigheid. In het diepe besef: 'Zo de HEERE het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan' (Psalm 127:1a).

Namens het Curatorium:
ds. J.J. van Eckveld, voorzitter
ds. M. Karens, secretaris

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK

* Pag. 157, gemeente **DEVENTER**.

Telefonische bereikbaarheid kerkgebouw is vervallen.

Zending: contactpersoon is nu mevr. H.M. Koppejan-Wilbrink, Douwelerwetering 101, 7417 TT, Deventer, tel. 0570-60 90 00. Bankrekening is vervallen. Giften voor zending kunnen overgemaakt worden op bankrekeningnr. van de kerk.

* Pag. 271, gemeente **OPHEUSDEN**.

Regeling preekbeurten door: M. van Dam, Dalwagenseweg 77, 4043 MV Opheusden, tel. 0488-44 22 16/06-34 34 21 87, e-mail: m.vandam@kliksafe.nl.

■ UITNODIGING WINTER-CONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan Universiteiten en HBO-instellingen zijn **vrijdag 16 januari 2009** van harte welkom op de winterconferentie van het Deputaatschap voor Studerenden van de Gereformeerde Gemeenten. Ds. M. Karens houdt dan een lezing over het thema; **'Praktijk van de heiligmaking'**.

Plaats: Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, Gouda.

Tijd: ontvangst 16.30 uur; sluiting om circa 20.45 uur.

Voor nadere informatie verwijzen we je naar nr. 22 van DANIËL, dat op 17 december verschijnt of kijk op de site www.studentengg.nl. Meld je uiterlijk **vrijdag 9 januari 2009** aan bij het Kerkelijk Bureau, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, fax. 0348-48 35 99, e-mail: conferentie@cbgg.nl

Vermeld daarbij je naam, adres, studieplaats, of je HBO- of WO-student bent en in welk jaar je bent gestart met de studie (bijvoorbeeld 2007).

■ JUBILEUMBOEK Geref. GEMEENTE MIDDELBURG

Op 2 december 2008 zal tijdens een gemeenteavond het boek 'Gods hand over de burg' - het eerste deel van de (voor)geschiedenis van onze Gereformeerde Gemeente Middelburg - worden gepresenteerd. Deze bijeenkomst wordt gehouden in de Ter Hoogkerk, Willem Teellinckstraat 3, begint om 19.30 uur en eindigt om 21.00 uur.

Ds. J.M.D. de Heer hoopt de opening te verzorgen en W.M. Sturm hoopt een en ander te vertellen over de geschiedenis van onze Middelburgse gemeente en over het ontstaan van het jubileumboek. Na afloop van de bijeenkomst is het mogelijk voor belangstellenden om een exemplaar aan te schaffen. Dit boek met veelal unieke foto's is te koop voor slechts € 17,50. Ook is het mogelijk het boek aan te schaffen door € 21,50 (€ 17,50 + € 4,- verzendkosten) over te maken op rek. nr. 38 53 23 115 t.n.v.. Ger. Gemeente Middelburg-C. **Vermeld bij uw betaling wel duidelijk uw naam en adres.** Ook belangstellenden zijn van harte welkom.

■ JUBILEUMBOEK Geref. GEMEENTE THOLEN

N.a.v. het 100-jarig bestaan van onze gemeente besloot de kerkenraad een boek uit te geven over de geschiedenis van de gemeente. De redactiecommissie heeft veel werk verricht om tot een antwoord geheel te komen. Het boek heeft als titel "Wonderlijk verhoogd" en is geschreven door S. Baaij en J. de Jonge. Het zal omstreeks half december verschijnen.

Vele belangstellenden binnen en buiten de gemeente bestelden het reeds. Tot de datum van verschijning daarvan is het nog mogelijk het boek tegen gereduceerde prijs te bestellen. Voor nadere gegevens verwijzen we u graag naar de advertentie die elders in dit blad is opgenomen.

Kerkenraad Geref. Gemeente Tholen

■ WINTERMARKT TE RIJSSEN

Op **zaterdag 29 november** hoopt de vrouwenvereniging Dorkas-West van de Geref. Gemeente te Rijssen-West een wintermarkt te houden, waarvan de opbrengst bestemd is voor de zending, evangelisatie en Israel. Naast verschillende soorten etenswaren zijn er ook diverse andere artikelen te koop. De opening is om 9.30 uur door Ds. D. de Wit, waarna de verkoping begint, die tot 13.00 uur duurt. Deze markt wordt gehouden in het gebouw van de Fruytier scholengemeenschap, De Stroekeld 142.

■ DISTRICTSBIJENKOMSTEN JBGG

Dirksland

Op **vrijdag 21 november** zal er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Dirksland (Mozartsingel 2) een districtsavond worden gehouden voor alle -16 jongeren en verdere belangstellenden. Deze avond hoopt dhr. A.J. Proos te spreken over: 'Wat doe je met je vrienden?'. De avond begint om 19.45 uur; er is een collecte voor het districtswerk.

Middelharnis

Op **zaterdag 29 november** hoopt dhr. J.H. Mauritz een districtsavond voor +16 jongeren te verzorgen. Hij zal spreken over: 'Als God geen antwoord geeft - Het

spreken van God / Het spreken tot God'. Locatie: kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Middelharnis (Christiaan de Vrieslaan 40). Aanvang: 19.30 uur; er is een collecte voor het districtswerk.

■ ZANGAVONDEN

Klaaswaal

Op **zaterdag 29 november** is er in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Klaaswaal een Adventzangavond waaraan medewerking zal worden verleend door: het Seba-meisjeskoor uit Krimpen a/d IJssel o.l.v. Ria Kalkman-v.d. Noort, het mannenkoor Rehoboth uit Klaaswaal o.l.v. Jos Lock. Janco Belder en Johan van der Ham (orgel), Lennart Moree (piano), Mathilde van Oort-Molhoek en Linda Molhoek (dwarsfluit).

Ds. G.J van Aalst hoopt deze avond te leiden en een meditatie te houden. Collecte t.b.v. het Evangelisatiewerk in Nederland en België. Aanvang 19:30 uur

Kloetinge

De Ring Zeeland van zangverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten organiseert op **13 december** een koor- en samenzangavond in de Geerteskerk te Kloetinge. (Geertesplein 24) Medewerking verlenen: 'Walchers mannenkoor' uit Middelburg-C, 'Jeduthun' uit Krabbendijke, jeugdkoor "Jedid-Jah" uit Arnhemuiden, jeugdkoor 'Klein Gloria' uit Oostkappelle, gemengd koor 'De Lofstem' uit Scherpenisse en het Instrumentaal Ensemble 'Ars Musica' uit Tholen. Ds. G. Hoogerland hoopt de opening te verzorgen.

Tevens zal dhr. Agteresch, secretaris van de Stichting Dovenzorg, een appelwoord spreken. Collecte t.b.v. deze stichting. Aanvang: 19.30 uur.

Opheusden

Zaterdag 6 december hoopt organist Pieter Heykoop uit Yerseke in ons kerkgebouw een psalmzangavond te begeleiden. Er wordt nu niet uit de berijming van Datheen gezongen, maar uit de psalmberijming van 1773. Ds. G. Pater hoopt een meditatie te houden. Aanvang: 19.30 uur. De collecte is bestemd voor het bouwfonds van de kerk.

■ STEUN VLUCHTELINGEN IN CONGO

In de provincie Kivu (Oost-Congo) zijn de gevechten tussen het regeringsleger en verschillende groepen rebellen opnieuw in alle hevigheid opgevlucht. Zo'n 250.000 mensen zijn gevlucht uit hun dorpen en wonen nu in provisorische kampen rondom de provinciehoofdstad Goma. Samen met de christelijke, Amerikaanse

organisatie World Relief start Bijzondere Noden een noodhulpprogramma in Congo. In en rond Goma zal in nauwe samenwerking met lokale kerken hulp verleend worden aan vluchtelingen. World Relief en Bijzondere Noden werken al een aantal jaren in de provincie Kivu en hebben daar veel contacten met plaatselijke kerken, waardoor snel en effectief hulp geboden kan worden. De eerste aandacht gaat uit naar tijdelijk onderdak en het verstrekken van voedsel, drinkwater en medicijnen aan zo'n 3.000 gezinnen.

De strijd gaat nog steeds door en de verwachting is dat het aantal vluchtelingen nog toe zal nemen. Ondanks de moeilijke omstandigheden acht het deputaatschap ogenblikkelijke hulpverlening noodzakelijk, teneinde de onbeschrijflijke nood enigszins te kunnen lenigen. Het deputaatschap heeft dan ook direct € 50.000,- beschikbaar gesteld. Uw gift voor dit doel stellen wij op hoge prijs. Deze kunt u overmaken op giro 307447 t.n.v. Bijzondere Noden te Woerden o.v.v. "Noodhulp Congo". Hiervoor zeggen wij u bij voorbaat hartelijk dank!

L. van der Maas, algemeen secretaris

■ SYMPOSIUM VOGG TE ZEIST

Zaterdag 29 november vindt het tweemaaljaarlijkse VOGG-symposium plaats. Dit keer met als thema: de kerkmuziek in onze eredienst, toegespitst op de VOGG-bundels 2007 en 2008. Locatie: kerk Gereformeerde Gemeente te Zeist (Joubertlaan 5). Tijd: van 13.30 – 17.00 uur. Er zal door diverse personen een bijdrage geleverd worden. Via www.kerkenmuziek.nl kunt u de laatste details vinden. Enkele highlights: De samenzang wordt begeleid door vijf professionele organisten uit eigen kring. Twee componisten uit genoemde bundels lichten hun compositie toe en brengen die vervolgens ten gehore. Ds. J.J. van Ekeveld schetst praktische overwegingen rondom de kerkmuziek in de Gereformeerde Gemeenten.

Na de pauze is er een paneldiscussie met VOGG-voorzitter Chiel-Jan van Hofwegen, een gemeentelid, een doorsnee organist en een ambtsdrager (contactpersoon organisten).

Ook als niet praktiserende organist bent u van harte welkom!

■ JUBILEUM KOSTERSECHTPAAR TE OOSTKAPELLE

Het kostersechtpaar J. Maljaars-Wattel mocht op 1 oktober herdenken dat het 25 jaar het kosterwerk in onze gemeen-

te verzorgt. 25 jaar "dorpelwachter" te mogen zijn is een groot goed.

De Heere was het Die daartoe de kracht, de lust en alles wat hiervoor nodig is, geschonken heeft. Mag dit ook voor de toekomst hun deel zijn is de wens en bede van de kerkenraad en de gemeente.

De kerkenraad heeft in beslotenheid aandacht aan dit feit geschonken met het overhandigen van een attentie. Hun begeerte is: "Niet ons maar Uw Naam zij alleen de eer". In de morgendienst op zondag 2 november heeft ds. A.B. v/d Heiden hen n.a.v. dit jubileum toegesproken.

Dominee sprak n.a.v. Psalm 48: 10: "O God! Wij gedenken Uwer weldadigheid, in het midden Uws tempels." Het kosterwerk is een belangrijk werk en het is onmisbaar in de eredienst. Een koster is het visitekaartje van de kerk. Het is ook een bijbelse opdracht.

In de wereld verdient een jubileum uitgemeten te worden wat men zoal heeft gedaan in de afgelopen 25 jaar. In de kerk dient het te zijn: "Niet ons maar Uw Naam zij al de eer". God alleen de eer. En van de kant van de mens blijft dan over: verzoening voor al het verkeerde.

Dominee brengt de dank namens de gemeente over waar hij ook zijn vrouw in betreft en eindigt met de woorden uit Matthéus 25 vers 40: "En de Koning zal antwoorden en tot hen zeggen: Voorwaar zeg Ik u: Voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan."

De berijmde Psalm 84 spreekt ervan in vers 5: 'k Waar liever in mijn Bondsgods woning, een dorpelwachter, dan gewend aan d' ijd'le vreugd' in 's bozen tent'.

Staannde werd het kostersechtpaar toegezongen psalm 27: 3.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Oostkapelle

■ KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op zaterdag 8 november ontving ouderling J. Tanis een koninklijke onderscheiding uit handen van de burgemeester van de gemeente Goedereede. De benoeming tot lid in de Orde van Oranje-Nassau is naar aanleiding van het feit dat broeder Tanis onlangs mocht herdenken 25 jaar als ambtdrager in onze gemeente werkzaam te zijn, in de achterliggende periode vele jaren leiding heeft gegeven aan de -16 jeugdvereniging "Jonathan", al vele jaren zitting heeft in de plaatselijke zendingscommissie en gedurende een elftal jaren deel mocht uitmaken van de raad van toezicht van het woonzorgcentrum 'Nebo' te Zwijndrecht.

Van harte feliciteren we hem met deze onderscheiding. Geve de Heere dat hij nog vele jaren de gemeente mag dienen en hij tot rijke zegen gesteld mag worden. Geve de Heere bovenal dat genade-loon waarop antwoord 63 van de Heidelbergse Catechismus wijst.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente te Ouddorp

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 30 NOVEMBER 2008

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier; Aalburg 15.30 uur ds. Labee; Alblasterdam 9.30 uur leesdienst en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Apeldoorn 15.00 uur ds. Schreuder; Arnhem 14.30 uur stud. Van Rijswijk; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur stud. Van Rijswijk;

Benthuizen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Berkenwoude 15.00 uur ds. De Waard; Boskoop 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Deventer 18.00 uur ds. Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds.

Brugge; Drachten 9.30 en 19.00 uur stud. Bredeweg; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.30 uur ds. Pater en 19.00 uur ds. Van Belzen; Elspeet 18.30 uur ds. F. Mulder; Emmeloord 18.45 uur ds. Kattenberg; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Enter 15.00 uur ds. J. Karels; Ermelo 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. F. Mulder; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur stud. Boeder; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda (Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b) 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Groningen 16.00 uur ds. Kattenberg; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. Meeuse; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hoofddorp 19.00 uur ds. Driessen; Hoogeveen 9.30 en 15.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Hoogvliet 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Houten 11.00 (doventolk) en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 19.00 uur ds. Schot; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur stud. IJsselstein; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 14.00 uur ds. Tuinier; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. Verweij; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 14.30 uur ds. Melis; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Gunst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Mijdrecht 19.00 uur ds. Visscher; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul en 19.00 uur (doventolk) stud. IJsselstein; Naaldwijk 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 14.00 uur ds. Van Krimpen; Nieuwe Tonge 15.00 uur ds. De Jongste; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Moens; Nijkerk (Adres: Melkrijder 15) 9.30 uur leesdienst en 14.30 uur ds. Verschuure; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur ds. Bakker; Oostburg 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. Van Gelder; Oosterland 18.30 uur ds. Moens; Oostkapelle 15.30 uur ds. Baan; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Pater; Opperdoes 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Heijkamp; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper; Ouddorp 14.30 uur ds. Van Manen; Poederoyen 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Melis;

Poortugaal 19.00 uur ds. Terlouw; Puttershoek 18.30 uur ds. Hakvoort; Rhenen 10.00 en 17.00 uur ds. Van Boven; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 19.00 uur ds. Joosse; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 uur ds. Schreuder en 18.30 uur (H.D.) ds. P. Mulder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. De Leeuw; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 10.00 en 15.30 uur stud. Maljaars; Sint Philipsland 15.00 uur ds. L. Blok; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 uur ds. Schipper en 19.30 uur ds. Veenendaal; Soest 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 14.30 uur ds. Brugge; Sprang-Capelle 9.30 en 15.30 uur ds. W.J. Karels; Stad aan 't Haringvliet 18.30 uur ds. Schreuder; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 18.00 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. De Wit; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe en 15.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. De Heer; Wierden 9.30 en 15.00 uur ds. P. Mulder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 uur ds. Schot en 18.00 uur ds. C. Harinck; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 2 DECEMBER 2008

Aalburg 19.30 uur ds. Schipper; Amers-

foort 19.30 uur ds. Visscher; Andijk (herdenkingsdienst 75-jarig bestaan gem. Andijk) 19.30 uur ds. Heijkamp; Drachten 19.30 uur ds. Vogelaar; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 13.45 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder en 19.30 uur ds. Van Boven; Meeuwen 19.30 uur ds. Van Aalst; Naaldwijk 19.45 uur ds. Van Gelder; Poortvliet 19.30 uur ds. Hakvoort; Stolwijk 19.30 uur ds. De Waard.

■ WOENSDAG 3 DECEMBER 2008

Aalst 19.30 uur ds. Van Manen; Brakel 19.30 uur ds. Van Belzen; Ermelo 19.30 uur ds. De Wit; Gouda 19.30 uur ds. De Waard (GBS); Goudswaard 19.30 uur ds. Hakvoort; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot; Ouddorp 19.30 uur ds. Meeuse; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. Van Dieren; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. Baan; Scherpenisse 14.30 uur (bev. Ds. Bakker) ds. Gunst en 19.00 uur (intrededienst) ds. Bakker; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. Silfhout; Veen 19.30 uur ds. Melis; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder; Zeist 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 19.30 uur ds. Verweij; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Veenendaal.

■ DONDERDAG 4 DECEMBER 2008

Apeldoorn 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Barneveld-Zuid (ingebruikname kerk) 19.30 uur ds. Hogchem; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Genemuiden 19.30 uur ds. Van Dieren; Kootwijkerbroek 13.30 uur ds. Beens; Rhenen 19.30 uur ds. Van Krimpen; Scheveningen 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Baan; Zwolle 19.30 uur ds. Vogelaar.

■ VRIJDAG 5 DECEMBER 2008

Kootwijkerbroek 17.30 uur ds. Beens (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
 Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
 Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

G. de GROOT
 Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
 3774 JW Kootwijkbroek
 Tel.: 0342-441812

Villa Nova
 Orthopedagogische Hulpverlening

Opzend!

Voor advies, bemiddeling en begeleiding bij opvoedingsproblemen en ontwikkelingsstoornissen.

Drs. A. Nieuwenhuyzen-Tanis
 Orthopedagoog/GZ-psycholoog
 BIG-geregistreerd en lid NVO en NIP

Lepelstraat 2
 4401 EB Yerseke
 tel. 0113-269578
 info@praktijkvillanova.nl
 www.praktijkvillanova.nl

Meer weten?
 Vraag de folder aan of kijk op onze website!

Alleenst. vrouw met 5 kinderen
 zoekt **woonruimte te huur** in de
 Krimpenerwaard. Tel. 06-49466969

Te koop gevraagd:
THEOLOGISCHE BOEKEN
 Antiquariaat Den Hertog
 dhr. G.J. Zwoflerink
 Elzenkade 6, 3992 AC Houten,
 Tel. 030-6346681

Boekhandel en antiquariaat Versprille
 Noordweg 9a Krabbendijke. 0113-502004. Maandag gesloten.
www.boekhandeldersprille.nl

In- en verkoop (oude)
THEOLOGISCHE- en aanverwante boeken
Ook het adres voor uw nieuwe boeken

Tevens kunt u bij ons uw boeken en bijbels (opnieuw) in laten binden

Brand- en inbraak-
 Telecommunicatie
 Airconditioning
 CV-onderhoud
 Elektrische beveiliging
 Ventilatie
 Loodgieter

AKTIE bv

Koeling in uw Kerk(gebouw)
 Voor elk probleem? Bel AKTIE
 Tel: 010-4517471
 CO2 metingen

Advies en installatieburo
 Voor een vrijblijvende offerte
 aktie@kliksafe.nl

Begravenisonderneming STAM
 Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
 Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

De inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
 Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
 T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
 E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

VLOERTEGELS

- 1.200 M² SHOWROOM MET MEER DAN 300 SOORTEN NATUURSTEEN
- 250 SOORTEN TEGELVLOEREN
- NIEUW!! NU OOK SIERBESTRATING
- MET/ZONDER PLAATSING
- MET/ZONDER VLOERVERWARMING
- SPECIALE KORTINGEN VOOR KERKVLOEREN

Download nu gratis van onze site het boekje 'Vraag & antwoord over (natuur) stenen vloeren'

KROON
 WWW.KROONVLOERENINSTEEN.NL
 Energieweg 8c, 4231 DJ Meerkerk, tel (0183) 354225
 Direct aan de A27 tussen Gorinchem-Utrecht, afrit 25
 Openingstijden: ma-vr 8-17 uur, za 9-16 uur.

**NATUURSTEEN-
 EN TEGELVLOEREN**

BEGRAFENISVERZORGING KINA
 010 - 458 31 12
 Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
 D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
 Capelle aan den IJssel Gouda

*Orgelmakerij
 Boogaard*

Gravenstraat 4
 7461 TN RIJSEN
 Telefoon 0548-521637
 Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

AVONDMAAL-SERVIEZEN
 Uit voorraad of naar tekening.
Schoonhovens Silverhuys B.V.
 Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
 Telefoon 0182 - 382614.

Te huur ruime **vakantiewoning**.
 Dicht bij Norwich,
 in Zuid Ontario Canada.
 Inlichtingen 001.519.688.0947.
 Hollands sprekend.

Betrouwbare audio oplossingen voor uw kerk- of verenigingsgebouw

- Systemen voor centrale bediening
- Betrouwbare, extra heldere kerktelefoon
- Technisch onderhoud en storingsdienst
- Persoonlijke aandacht en service
- Meting akoestiek en verstaanbaarheid
- Geluidsversterking
- Ringleidingen
- Opnameapparatuur

Bel BIS: 0180 - 486777. Of ga naar www.bis.nl

Advies • Ontwerp • Installatie • Onderhoud

Christelijke begrafenisverzorging De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging in de provincie Utrecht en de regio's Gouda en Hilversum.

Tel. 0346-281711.

Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

Verschenen bij Boekhandel De Roo

De Leerredenen van J.C. Philpot

1^e - 3^e Viertel € 19,90

Eerder verschenen:
1^e - 5^e Achtal € 42,50
6^e - 10^e Achtal € 42,50

Setprijs Achtallen € 75,00

Van Meeststraat 12 Zwijndrecht
078-6124081

Ook verkrijgbaar bij uw boekhandel www.derooboeken.nl

Begravenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

Voor het leveren en leggen van natuurstenen- en keramische vloeren. Alleen eerste klas kwaliteit en steeds de laagste prijs. Tegelzettersbedrijf J. Slingerland, 0184-611917.

Wij verzorgen begravenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begravenisverzorgers:

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o.	T 0341-253813
Kampen e.o.	T 06-53363828
Rijssen e.o.	T 0548-540053
overige plaatsen en b.g.g.	T 0577-401689

Begravenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. 0577-401689

BEGRAVENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

Zorg...

Respect...

Aandacht...

Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Begravenisverzorging

Poppe

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

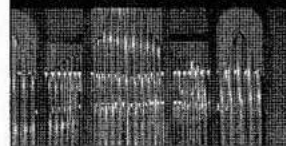

I www.revoke.nl
E info@revoke.nl
T 0184-642253

Reformatrice Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met

Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

CD 'PSALMEN ROND DE CATECHISMUS'

(WARM) THEMATISCH ORGELSPEL

ORGEL: LENARD VERKAMMAN

t.b.v. Bouwfonds Ger. Gem. Barendrecht

14,95

(+ 1,50 verz.kst.)

Bestellen:

cdbestellijn@kliksafe.nl

0180 - 610 901

0180 - 616 820

Ook leuk als geschenk!

Wat moeder vertelde

Wim en Jan maken ruzie.

Ze weten dat moeder dat niet leuk vindt.

Ze schrikken als moeder binnenkomt.

Dan gaat moeder een heel mooi verhaal vertellen. Waar zal het over gaan?

Om voor te lezen vanaf 6 jaar.
Om zelf te lezen vanaf 8 jaar.

ISBN 978-90-79289-04-2
Nur 280

Een prachtig boekje van 32 pagina's voor slechts

Bel snel en bestel! € 3,50

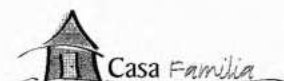

Uitgeverij en Boekhandel

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo - tel. 0341-563310 Fax 0341-493055

Vakantie in eigen sfeer?

Informeer naar de mogelijkheden van huur, koop en belegging.

... heel eigen

070-415 93 44. www.casafamilia.nl

Handen van de kerk wereldwijd

**Dominicaanse
Republiek**
Gezondheidszorg

Darfur
Noodhulp

Papua
Alfabetisering

Peru
Aandacht en liefde
voor straatkinderen

Zuid-Afrika
Strijd tegen HIV / Aids

HANDEN VAN DE KERK
**Bijzondere
Noden**

GIRO 307447 Woerden

Help mee!

- Steun ons werk met een gift
- Nodig ons uit voor een gemeenteavond of op vereniging

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN
Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl

Wonderlijk verhoogd

**100 jaar geschiedenis
van de Gereformeerde Gemeente
1906 - Tholen - 2006**

door S. Baaij - met voorgeschiedenis door J. de Jonge

Dit 440 pagina's tellend boek is nog drie weken te bestellen voor de inteken-
prijs van: voor leden van de gemeente € 25,-, voor niet-leden € 29,50
na verschijnen wordt de prijs € 32,50

BESTELBON

Reserveer _____ ex. van bovengenoemd boek,

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon: _____ Datum _____

Handtekening _____

U kunt ook per e-mail bestellen. U moet dan wel alle gegevens vermelden
zoals die op de bestelbon staan aangegeven. sbaaij@kpnplanet.nl

Bon opsturen aan: S. Baaij, Kon. Julianastraat 76, 4691GR Tholen.

HARKES *Begrafenis* *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begrafenis - Dag en nacht bereikbaar

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
**Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn**

**Stolk
orgels**
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begrafenis in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rheneren e.o.

Gevraagd: Beheerdersechtpaar / Gastouders voor opvang kinderen

De Stichting Christian Children's Foundation is een particulier initiatief en is opgericht om kinderen uit probleemsituaties (tijdelijk) een veilige omgeving en liefdevolle en zorgzame aandacht te kunnen geven. De doelgroep is vooral de leeftijdsgroep van ongeveer 4 tot 12 jaar. Hiervoor is de ouderlijke boerderij van de initiatiefneemster ingrijpend verbouwd tot twee zelfstandige woningen. Het complex is gesitueerd in een landelijke, rustige omgeving, maar wel in de directe nabijheid van het dorp Wilnis. Voor dit project zoeken wij een echtpaar (bij voorkeur in de leeftijd van circa 30 tot 45 jaar) die het als een vreugde zouden ervaren om kinderen uit ontwrichte situaties de nodige liefde, aandacht én structuur te kunnen geven. Het bestuur van de stichting opereert vanuit een Christelijke levensovertuiging op Reformatorische grondslag (Ger. Gemeente Mijdrecht). Belangstellenden worden uitgenodigd contact op te nemen met het bestuur van de Stichting, te bereiken onder telefoonnummer 0297 282101 of per e-mail info@christianchildren.nl.

Stichting Christian Children's Foundation

Herenweg 269
3648 CH WILNIS
email: info@christianchildren.nl
website: www.christianchildren.nl

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg, wijkzorg, gespecialiseerde verzorging, verpleging, (huishoudelijke) verzorging: 0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzeaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

NIEUW VERSCHENEN BIJ DE RAMSHOORN

Licht op de Kanttekeningen

Bijbels dagboek voor jong en oud

Zeer mooi dagboek met extra's:

- aandacht voor de kanttekeningen
- vervolgstof per predikant
- niet jaargebonden, feeststoffen achterin
- volgorde van Genesis tot Openbaring
- predikanten die o.a. aan dit dagboek hebben meegewerkt zijn:
Ds. A.J. Gunst, G.J.N. Moens, E. Hakvoort, L. Terlouw, J.W. Verweij, A.T. Vergunst, E. Bakker, H. Paul, A. Vermeij, W. Visscher, C. Sonneveld, A. Schot, F. Mulder, J.S. van der Net en P. Mulder
- royale letter (zie hiernaast voor een bladzijde op ware grootte)
- deel opbrengst voor bijbelverspreiding
- aantrekkelijk geprijsd: t/m 31 december 2008 **15,95** daarna 19.95

19 november

WEDERDIEN

Doch gij, neem hem, dat is ²⁷mijn ing welken ik wel had willen bij mij behoudenen zou in de banden ³⁰des Evangelies.

Kanttekening 27: mijn ingewanden. I heb. Of: die mij zo lief is als mijn eig Kanttekening 30: des Evangelies. Da wil lijd.

Paulus veronderstelt dat ook Filémon was geweest, hem met vreugde zou in de banden van de gevangensch lus heeft het Evangelie van Gods en de Heere heeft het willen gebr Paulus veronderstelt dat Filémon d reid is, in wederliefde. Maar Paul weggelopen slaaf ook bij Paulus

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21 Goes
(0113) 221909

Ook verkrijgbaar in de boekhandel

BESTELBON

Ik bestel hierbij:
..... ex. Dagboek **Licht op de Kanttekeningen**
à 15.95

U kunt deze bon, in een envelop zonder postzegel, zenden aan:
De Ramshoorn,
Antwoordnummer 860,
4460 WB Goes

Naam

Adres

Postcode

Woonplaats

Telefoonnr.

www.ramshoorn.nl

NIEUWE UITGAVEN van Gebr. Koster

BIJ HET GEOPENDE WOORD, jaargang 2009

Bijbels dagboek

Geschreven door predikanten van Geref. Gem. Nagenoeg alle scribenten behandelen per maand een afgerond onderwerp zoals: Jozua, Nathanaël, Elia, Jona, de gelijkenissen, de zeereis van Paulus, enzovoort. Er is rekening gehouden met het kerkelijk jaar. Voor ouderen en slechtzienden is een duidelijk lettertype gebruikt. Aan dit dagboek werkten mee: dr. P. Blok, B.J. van Boven, J.J. van Eekveld, J.M.D. de Heer, C. Hogchem, G. Hoogerland, G. van Manen, P. Melis, C. Neele, J.W. Verweij, A. Verschuure en D. de Wit.
Geb. 375 blz.

12,90

ds. C. Hogchem

ALS HEN GEWELD EN LIST BESTRIJDEN...

Vervolg op der gerechtigheid wil

Meditatieve gedachten over de achtste zaligspreking uit Mattheüs 5:10-12. Deze zaligspreking wordt van woord tot woord verklaard en met voorbeelden uit Gods Woord en de kerkgeschiedenis verduidelijkt.

Een confronterend boek met een indringende boodschap, waarbij de lezer persoonlijk wordt betrokken, ook al zijn er in ons land geen brandstapels of strafkampen.

Geb. 152 blz.

14,90

J.H. Madern

EEN VAST VERBOND GEMAAKT

Over de bediening van het genadeverbond van Adam tot Abraham

Velen worstelen met de betekenis van de stukken uit de geloofsleer, niet in het minst als het gaat over het wezen en de bediening van het genadeverbond.

In dit eerste deel in een serie van vier wordt vanuit de Schrift aangetoond hoe de Heere aan die bediening gestalte heeft gegeven en hoe Hij dit verbond met louter genade aan gevallen mensen heeft geschonken.

Geb. 168 blz.

14,90

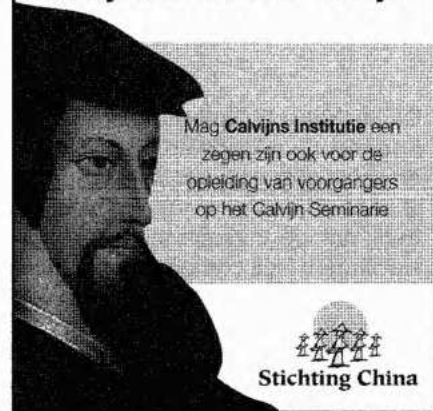
Uitgeverij Boekhandel verkrijgbaar bij de boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. 0342 - 41 69 86

www.gebrkoster.nl

1509 - 2009
500 jaar Johannes Calvijn

Mag Calvijns Instituut een zegen zijn ook voor de opleiding van voorgangers op het Calvijn Seminarie

Stichting China

Mogen zij op uw steun rekenen?

Giro: 320666

Postbus 1150, 3900 BD Veenendaal

Ontwerp
 Realisatie
 Restauratie

Van Lagen Forsythiastraat 44
6704 AS Edeveen
0318 - 57 30 45 / 06 - 23 818 640

Voor al uw glas in lood werken

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

Vakantieplannen voor D.V. 2009?
Welkom op camping
"De Verborgten Hoek"
Kindvr. + activiteiten, ook 2 vak. won.
Fam. Wierda-Tuinier. Harich (dichtbij
Oudemirdum). Tel. 0514-602065.
www.deverborgenhoek.nl

Begrafenisonderneming Treur

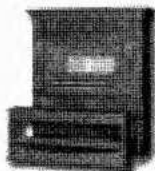
E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Te huur **ruime vakantiewoning**
in **Zuid-Alberta, Canada**,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

Orgelcentrum HET BINNENVELD

In- en verkoop van klassieke orgels

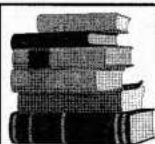
JOHANNUS
DOMUS
CONTENT
EMINENT

Onze showroom is geopend op afspraak

Wim en Jenny Achterstraat
Friesesteeg 56
3911 VR Rhenen
telefoon 0317 - 61 20 10

www.orgelcentrum.nl

't Boekenhoekje

Het adres voor verantwoorde lectuur

Leesboeken

Kinderboeken

Bijbels

(Statenvertaling)

Psalmboeken

Theologische werken

Verklaringen van

Bijbel, Catechismus e.a.

Levensbeschrijvingen

Diverse wenskaarten

Cadeau-artikelen

CD's

Muziekcassettes

Bladmuziek

Kom gerust eens snuffelen in onze gezellige winkel

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 9.00 u. tot 16.00 u. zaterdag van 9.00 u. tot 13.00 u.
Goudenregenstraat 24 - 2906 CM Capelle a/d IJssel - tel. (010) 442 22 12 - privé (010) 451 28 82